

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över förslag till genomförande av slutsatser om bästa tillgängliga teknik för rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Promemorian innehåller förslag på nya bestämmelser i industriutsläppsförordningen (2013:250). Förslagsställaren anger att förändringarna är nödvändiga för att genomföra Europeiska kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/2427 av den 6 december 2022 om fastställande av BAT-slutsatser för rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp. Det anges även att industriverksamheter som omfattas av bilaga 1 till direktivet ska använda teknik som på ett effektivt sätt förhindrar eller begränsar skadliga utsläpp till luft eller vatten. Förslagsställaren uppger att bästa tillgängliga teknik enligt direktivet är den mest effektiva och avancerade som finns tillgänglig för att uppnå en hög allmän skyddsnivå för miljön som helhet. För att bestämma vilken teknik som är den bästa antar Europeiska kommissionen genomförandebeslut, så kallade BAT-slutsatser (*Best Available Technique Conclusions*).

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen uppges att Naturvårdsverket i en promemoria den 23 februari 2023 lämnade förslag på nya bestämmelser i industriutsläppsförordningen (2013:250) för att genomföra Europeiska kommissionens genomförandebeslut (se ovan, KN2023/01184).

Förslagen i föreliggande promemoria anges syfta till att ta om hand Naturvårdsverkets förslag och genomföra BAT-slutsatserna i svensk rätt. Naturvårdsverkets författningsförslag anges ha omarbetats något.

Det anges också att arbetet med att ta fram förslag till BAT-slutsatser leds av Europeiska IPPC-byrån (EIPPCB) i Sevilla. I den tekniska arbetsgrupp där förslagen arbetas fram finns representanter för medlemsstaterna, miljöorganisationer och industriorganisationer. Naturvårdsverket anges vara Sveriges representant i arbetsgruppen.

Regelrådet gör följande bedömning. I remissen framgår att förslaget är motiverat av kommissionens genomförandebeslut och BAT-slutsatserna på området.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges att Sverige är skyldiga att genomföra BAT-slutsatserna och att det bör ske på samma sätt som tidigare BAT-slutsatser genomförts.

Regelrådet gör följande bedömning. I föreliggande ärende bedömer Regelrådet det sannolikt att alternativa lösningar saknas och att effekten av utebliven reglering hade varit att ett överträdelseärende inletts mot Sverige. Att alla delar i förslaget behöver se ut så som föreslaget är dock inte självklart, varför ett resonemang kring alternativa lösningar borde presenterats i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar bristfällig.

Regelrådet finner redovisningen av effekter av om ingen reglering kommer till stånd, mot bakgrund av ärendets karaktär, godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det framgår tydligt att förslaget föranleds av Europeiska kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/2427 av den 6 december 2022 om fastställande av BAT-slutsatser för rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att förslaget föranleds av EU-rätten. Om, och i sådana fall på vilket sätt, förslaget är mer långtgående än vad EU-kommissionens genomförandebeslut kräver hade varit önskvärt, men avgör inte bedömningspunkten.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Slutsatser om bästa tillgängliga teknik för verksamheter vars huvudsakliga industriutsläppsverksamhet omfattas av slutsatserna uppges ska följas senast den dag som inträffar fyra år efter det att slutsatserna offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning, EUT (se 1 kap. 8 och 10 §§ industriutsläppsförordningen). BAT-slutsatserna för rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn (BAT-WGC) anges ha offentliggjorts den 12 december 2022, varför de ska följas senast den 12 december 2026 för dessa verksamheter. Det anges även att om slutsatserna utgör sidoslutsatser för en verksamhet ska verksamheten följa dem fyra år efter det att nya slutsatser för verksamhetens huvudsakliga verksamhet har publicerats i Europeiska unionens Tidning (EUT).

Förslagsställaren uppger att förordningsändringen bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 15 december 2023.

Det anges även kunna noteras att redan för verksamhetsåret efter det att BAT-slutsatser offentliggjorts, i detta fall fr.o.m. verksamhetsåret 2023, ska verksamhetsutövare vars huvudsakliga industriutsläppsverksamhet omfattas av slutsatserna i miljörapporten redovisa hur de följer slutsatserna. Om de inte uppnår kraven i slutsatserna anges verksamhetsutövaren ska redovisa vilka åtgärder de planerar att genomföra för att uppnå dem (se 5 b § Naturvårdsverkets föreskrifter [NFS 2016:8] om miljörapport). En miljörapport uppges ska avges senast

den 31 mars varje år för föregående verksamhetsår. Det uppges därför vara en fördel om förordningsändringarna träder i kraft innan rapporteringen ska göras, dvs. innan den 31 mars 2024. Det uppges minimera eventuella oklarheter i tillämpningsområdet och frågor om vilka verksamhetsutövare som har en skyldighet att rapportera.

Det bör framhållas att ikraftträdandet av förordningsändringarna inte påverkar den tidpunkt då verksamhetsutövare måste följa utsläppsvärden och andra försiktighetsmått i slutsatserna enligt 1 kap. 8 och 10 §§ industriutsläppsförordningen.

Det anges inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

Konsekvensutredningen saknar information om speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Överväganden gällande ikraftträdandedatumet finns men denna tidpunkt är förhållandevis nära i tiden vilket talar för att informationsinsatser skulle kunna vara motiverade. Utebliven sådana information är en brist i konsekvensutredningen. Om förslagsställaren gjort bedömningen att informationsinsatser av någon anledning inte är nödvändiga borde detta angetts och motiverats.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges att bestämmelserna i miljöprövningsförordningen följer indelningen i bilaga 1 till industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU), IED men att BAT-slutsatsernas tillämpningsområde inte gör det. Detta uppges innebära att vissa anläggningar kan vara undantagna BAT-slutsatsernas tillämpningsområde även om de omfattas av de angivna verksamhetskoderna. En summering av verksamhetskoder anges av den anledningen inte kunna göras rakt av för att redovisa vilka som omfattas av bestämmelserna, utan att bedömning krävs i det enskilda fallet. Naturvårdsverket bedömer utifrån de uppgifter om verksamhetskoder som framgår av Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP) att som mest ca 100 anläggningar kan komma att omfattas av aktuella slutsatser.

Konsekvensutredningen saknar information gällande de berörda företagens storlek och bransch.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån informationen i remissen går det inte att på ett tydligt sätt utläsa hur många företag som påverkas eller hur stora de berörda företagen är. Det framgår att företag med verksamhet inom rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn berörs av förslagen men om dessa företag tillhör olika branscher och vilka dessa branscher i sådana fall är framgår inte. I förlängningen är sådan redovisning viktigt för att kunna förstå om förslaget medför påverkan på konkurrensförhållandena. Avsaknad av sådan information är en brist i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det uppges att bestämmelserna i BAT-slutsatserna med krav på miljöledningssystem, övervakning och liknande till exempel kan innebära vissa administrativa kostnader för berörda anläggningar. Naturvårdsverket uppges göra bedömningen att kostnaderna är av begränsad omfattning eftersom berörda anläggningar redan i dag omfattas av miljöbalkens bestämmelser och tillhörande förordningar som reglerar egenkontroll för övervakning samt begränsningar av utsläpp.

Det anges vidare att Naturvårdsverket gör bedömningen att vissa BAT-slutsatser kan leda till behov av förändrade kontroller och mätningar eller åtgärder för utsläppsbegränsning. Bilden av vilka konsekvenser slutsatserna får blir sannolikt tydligare av den redovisning som berörda verksamheter ska göra i miljörapporten för verksamhetsåret 2023, vilken lämnas in i mars 2024, uppger förslagsställaren.

Bindande begränsningsvärden uppges i de flesta fall föranleda ytterligare skyddsåtgärder i form av rening, justering i befintlig reningsutrustning eller processinterna åtgärder. Naturvårdsverket anges ha svårt att bedöma kostnaderna för detta – som kan variera stort mellan olika verksamheter – men anges kunna konstatera att det finns möjligheter till undantag från sådana BAT-slutsatser enligt industriutsläppsförordningen (2013:250) under vissa förutsättningar om oproportionerliga kostnader kan uppstå.

Hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken uppges vara kvar oförändrade och tillståndsprövning anges ska ske på samma vis som tidigare. Hur samspelet mellan dessa parallella lagstiftningar bör ske är en fråga som Naturvårdsverket vägleder om i den generella IED-vägledningen som nämnts ovan. Naturvårdsverket avser även, i den mån behov finns, ta fram vägledning specifikt för BAT-slutsatserna för rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn och då i synnerhet för tillämpningsområdet.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tillräckligt tydligt på vilket sätt förslagsställaren bedömer att de berörda företagens verksamheter påverkas. Informationen gällande vilka kostnader detta kan uppskattas medföra är däremot inte tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på de berörda företagens verksamhet godtagbar

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på de berörda företagens kostnader bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Redovisning avseende hur förslaget påverkar konkurrensförhållanden i den berörda branschen saknas i remissen.

Utebliven redovisning medför att konsekvensutredningen är bristfällig i denna del.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet gör följande bedömning. Eftersom det inte är uppenbart att det kommer uppstå någon påverkan på företagen i andra avseenden är denna brist inte väsentlig.

Regelrådet finner därför, utifrån ärendets förutsättningar, avsaknad av information om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Inget anges om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån informationen i konsekvensutredningen framstår det som sannolikt att ingen särskild hänsyn till små företag har tagits. En beskrivning av om sådana hänsyn har tagits eller inte ska som regel ingå i en konsekvensutredning. Om förslagsställaren gjort bedömningen att detta inte varit nödvändigt hade detta behövt motiverats.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till små företag bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen håller tillräckligt hög kvalitet när det gäller beskrivning av förslagets bakgrund och syfte, effekter av om ingen reglering kommer till stånd, förslagets överensstämmelse med EU-rätten, särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande samt hur de berörda företagens verksamheter påverkas. Avseende regleringens påverkan på företagen i andra avseenden bedöms utebliven information vara acceptabelt.

Alternativa lösningar bedöms emellertid inte ha beskrivits tillräckligt väl och inte heller de berörda företagens storlek, antal och bransch. Vidare är beskrivningarna av påverkan på företagens kostnader, tidsåtgång, påverkan på konkurrensförhållanden och särskild hänsyn till små företag otillräckliga. Konsekvensutredningen är sammantaget inte tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 11 oktober 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande